

OP 'E VOSSEJACHT

Stellingwerfs Dialect

In Appelsche bin d'r, naor da'k heurd har, een protte vossen en daor wodt de laeste tied nogal es jacht op maekt. 'k Wol d'r wel es wat meer van weten, want dat jaegen schient — aj' de jaegers leuven meugen — een groot laansbelang te wezen. Zels durfde ik et niet te prebeeren, want dat liekt mi'j niet hielendal zonder gevaer. As 't now nog mit de spanboge of mit een klapbusse kon, dan was 't nog te waogen, mar in mien haand gien vuurwaopen! Ik vien een vulpenne lang zoe'n geveerlik ding niet en daarom waopende ik mi'j daormit en gong doe naor een jaeger, die driester is as ikke en die al een peer keer mit 't geweer in de haand veur 't algemien belang in de bresse sprongen was. 'k Heb him vraogd of hi'j mi'j es wat van de vossejacht vertellen wol. 'k Leut him eerst een piep tebak opstikken en of 't now kwam, dat die eigenbouw meer naor kruut as naor tebak reuk, dat wee'k niet, mar ik kreeg 't zoo mar klaor. Hi'j dee mi'j een verhael, da'k wel de muuite weerd vun om nog es over te vertellen. As 't zoo hier en daor es een beetien overdreven liekt, dan wi'k d'r now al effen op wiezen, dat jaegers over 't algemien, as 't op 'e jacht ankomt, d'r een appat soorte van waoriet op nao holen. Mar liegen doen ze nooit. Absluut niet. Ik laote dus mien zegsman an 't woord. Hier gaot ie dan:

Ja, in Appelsche tilt et op van de vossen. Honderd is mar iene. Dat stiet d'r min veur, want d'r blift gien knienegien en gien fesant meer over en 't duurt niet lange meer of we moe'n naor Artis om een haeze te zien. Waor moet dat henne! Hier moet wat an daon wodden! Dat tuug moet daarom opruumd wodden! Wat gauwer, wat beter! 'k Was dan ok bliede, doe'k heurde, dat d'r een stok mennig jaegers achter henne zollen en doe ze mi'j vreugen om mit te gaon, now, doe leut ik mi'j niet nugen. Daor zol 't van oprumen. Mar o waai-je-mi'j, dat brak mi'j zoer op. Sjonge, dat vaalt niet

mit! Ik mag mi'j zelfs niet preezen, mar ik bin een toeke schutter. Ik kan aorig knap schieten en een haeze of een knien kan 'k wel raeken, mar een vos is hiel wat anders. Die hej' zoo mar niet uut de tied. Daor komt meer bi'j kieken. Een vos blift altieten een vos en die raek ie zoo mar niet. As Weerman d'r dan ok niet was, dan laachten de vossen wat om oonze meraokels. Mar die Weerman, now, da's een knaop! De eerste keer, da'k d'r henne gong, kreeg 'k drekt al respect veur him. Hi'j begon mit oons uut te leggen hoe we d'r mit an mossen. Now, wie zol him dat nao doen? En hi'j gaf oons ok anschouwelijk onderwies. Hi'j prebeerde een vos nao te doen as ie een haake slat, hi'j maekte de meneuvels hoe aj' 't geweer an de kop smieten moeten, hi'j dee 't hontien nao en al zoo wat henne.

„Kiek'', zee hi'j, doe we op 't plak kwammen, waar we wezen mossen, „gao hier mar staon. Zoo. Daor zit de wiend, dus mit de rogge tegen de bosch an. An disse kaante komt ie langes. Die eere kaante hej' niks mit neudig. Daor bi'j dat hoogien, waar dat glop in de bosch is, brekt ie d'r uut. Ie hebben hier de beste post. Blijf now veural stille staon en niet rooken. As 'n vos minschkelocht in de neuze krigt, dan gaot ie weeromme en dan hej' d'r niks an. As 't hontien now douwkies in de bosch is, drift die de vos disse kaante uut. Hi'j het een stok mennig utgangen, mar a'k et zoo bekieke, dan komt ie hier langes. As ie now komt, dan moej' drekt niet schieten. Hi'j dot eerst een sprong, mar dan moej' nog niet overhaelen. Dan schiet ie him deur de stat, want die verriefelt je haost altieten. As ie de twiede sprong nemt, dan gooi ie 't geweer an de kop. Niet anholen op 'e kop en ok niet op 'e achterpooten. Dan krigt hi'j 't schot krek in de zied. Now, en dan schiet ie: Baats! En dan is ie dood!”

Ja, dat was nogal makk'lik zegd. Mar 't dee al gauw blieken, dat 't zoo ienvooldig niet was. Op een gegeven oogenblik kreeg 'k een teeken, dat d'r onraad was. Ik kieke, waachte effenties en ja, daor zie 'k een vos uut de bosch stappen. Hi'j bleef mit de oorties steil overaende en de neuze in de wiend een ondielber oogenblikkien staon. 't Was een alderdaonigst mooi gezichte. 't Hiele diertien ien en al spanning, krek al

docht ie bi'j him zels: is 't vertrouwd of niet? Ik duste de zieken haost niet gaon laoten, zoo stille ston 'k. Ik moet zeggen, ik was d'r betuterd van en ik vergat hielendal om te schieten. 'k Geleuve, da'k niet iensen an mien geweer dochte. Zóó mooi was 't! 't Duurde mar een peer tellen en doe 'k weer tot mi'j zels kwam, nam de vos een sprong, now, ongeleugen waor, van wel 'n meter of viewe. Ik et geweer an de kop en 'k har him d'r meraokel mooi veur. 'k Drokte 't schot d'r uut en 'k miende, da'k de vos al bi'j de pooten har, mar mis heur. Now ja, mis en mis, da's tweeledig. Hi'j het d'r grif wel wat van kregen, mar 'k har him toch niet. Waor ie zoo vlogge bleven is, wee'k niet, mar vot was ie. Ik daenke, dat 't kwam van mien soezebroeken. De eeren kwammen op 't schot of en doe 'k zee, hoe a'k et had hadde, zee Weerman: „'k Doch et wel. Vosse jaegen is iederiene zien wark niet. 't Moet d'r in zitten. Al zeg ik et zels, ik bin d'r wat maans in. Mar 't zit bi'j mi'j ok in 't bloed. Mien heit kon 't ok uut de kiek en daor heb ik et van leerd. Een haeze heb ie in de macht, mar bi'j een vos is 't krek eers omme. Die het jów in de macht. Hi'j kikt jow an en dan krigt hi'j jow onder hiepnoose! Dit blift zoo, zoo lange aj' nog gienend scheuten hebben. Ie moe'n d'r eerst deur henne. En dan, ie moe'n d'r niet tegen op zien om te schieten, ok niet as hi'j stille staot. Dat is bi'j een haeze gien gebruik, die moej' een kaans geven, mar bi'j een vos is dat wat eers. Die smeerlappen vreten ja ommes alles op en 't veld wodt zoo dood asn een piere. Ze moeten utroeid wodden. Vot mit dat tuug!”

Wi'j vreugen him, hoeveule hi'j zels al scheuten har van 't jaor. „Achtien”, zee hi'j. „Da's te zeggen, veertien he'k bi'j de achterbienen had en viere liggen in de bosch te rotten. Now ja, 'k heb wel meer scheuten, mar die reken ik mar niet mit. Disse achtien bin 'k wisse van. Ien keer he'k es twie in ien schot had. Dat zat zóó: ik was an de raand van de Stoewert en 'k har al een stief kwetier staon, doe 't hontien mi'j beduude, dat 't niet plus was. En ja, een klein schoffien laeter, daor kwam op zoe'n 40 tree van mi'j of, een vos an. Krek is ie op 'e reed of daor komt verentig nog een twiede an. 'k Wus niet wa'k d'r an har, mar 'k hul mien positieven

goed bi'j' mekeer. Ik stik 't geweer uut en schiete. Klets!
Daor roegelt de iene d'r henne. De cere gieselde mit de stat.
Hi'j kneep et gat in en kromp in mekeer. Ik zag 't wel, hi'j
har 't dikke weg. Es effen kieken, mar 't hontien was waarm
en har de aorigheid d'r of en de bosch was daor slimme dochte.
't Was ien horre van stiekels en gaegel. De eere daegs gong
'k nog es effenties kieken en ja, doe vun Pluto him.

Ie kun bi'j' glieks vremde dingen beleven. Op 'n aovend gong
'k mit mien jongen 't laand effen uut. 't Wodde al wat schiem-
merig, de zunne was al zoo wat vot. „Heit'', zegt mien
jongien, „daor ginder ligt ja een paol in de greide''. En 't leek
mi'j ok zoo toe. Mar doe wi'j d'r wat kotter bi'j kwammen,
zaag 'k in ienen twie oorties omhoogens kommen en flap,
ok drekt weer daele gaon. 't Was gien paol mar 'n vos! Een
oolde rakkert, die al hiel wat opvreten har. Ik dochte: 'k zal
jow 't ni'j jaor ofwinnen. 'k Was d'r nog zoe'n 70 tree of.
Vuus te veer, mar 'k har d'r haegel nommer nul op en die
veegt toe. 'k Duste ok niet kotter bi'j te kommen. 'k Gooide
't geweer an de kop, baats, hi'j kreeg een schok, mar naaide
d'r toch nog uut. Mar 't heb 't gevuul, dat ie niet weer op
'e batteri'je kommen is. Zoe'n oolde rakkert."

Nao dit verhael zetten wi'j doe weer oonze posten uut.
Allegeere op oons vaaste stee. Weerman zels leup de reeties
wat langes en keek al mar naor zien hontien. Dat is d'r meraokel
op of richt. In ienen zee Weerman: „Hoe is 't, Pluto? Is hier
wat mien jongien? Ja jonges, ik zie 't an him. Hier zit wat.
Hier in dit blok. 't Hontien beduudt et mi'j''. Wi'j stonnen
allemaole as paolen en nao een poosien heurden wi'j een
schot valen. Wi'j d'r henne, mar weer gien vos. Oonze maot
zee: 'k Heb him beslist raekt. Daor wi'k een ied op doen."
„Now'', zee Weerman, „dan zuwwe es zien. Effen mit
't hontien d'r henne''. Zoo zegd, zoo daon, mar 't duurde
niet lange, of Pluto kwam weeromme. Zonder vos. „Dan
kun wi'j wel weer veerder gaon'', zee Weerman, „dit vossien
is vot. Hi'j het gien korreltien haegel had, eers har 't hontien
d'r wel mit of warkt. Veur haezen is ie wat grof in de bek,
mar veur vossen vien ie gien beter''.

Wi'j gongen veerder en op 'n eer plak zette Weerman oons weer op post. Hi'j gaf óóns ieder keer de beste posten. Hi'j zels jachte hielendal op 't hontien en daoran zag ie as d'r wat was. Een vos het altieten een stok of wat uutgangen, mar as Weerman zegt: „hier komt ie uut”, dan kuj' d'r op an, dat 't ok uutkomt. 't Duurde disse keer wat langer veur d'r een schot vul, mar doe 't er was, was d'r gien iene, die scheuten har. Vremd was 't. De schutter schaemde him zeker, dat 't mis west was. Iene van de jaegers vun d'r wat op en zee, dat d'r dan grif ien van allen te veule brune boonen eten har.

„Ja”, zee Weerman, „'t is fremd, mar de meeste jaegers willen 't niet weten as een vos heur de slim of west is. De iene keer ligt et an 't geweer, dan was de vos te veer en koj' him niet berekken. Een eere keer is de haegel te licht of haj' de zonne op 'e loop. Mar missen bestaot d'r niet. Mar kom, wi'j zullen 't veerder op nog es prebeeren.”

En weer wodden wi'j op post zet. Disse keer waren wi'j gelokkiger, want doe duurde 't niet zoo lange of d'r vuul weer een schot en daor kwam ien van de jaegers an biezen en in de veerte reup ie al: „'k Heb em! 'k Heb em!” — Now, wi'j d'r allegeere henne vanzels en ja, daor lag de vos. De iene beerde al hadder as de eere en d'r gong zoe'n gejuich op, dat Weerman vun, dawwe d'r now mar mit op holen mossen. „Mit zoe'n lawaai blift d'r gien vos in de hiele staot”, zee hi'j. Laeter zol hi'j oons wel es weer bescheid doen as ie oonze hulpe es weer neudig har. Onder oons, ik leuve haost, dat ie 't liever allienig dot. Now, laot ie ze mar oprumen.

H. J. BERGVELD

Appelscha (Fr.)